

Beñat Jusue

GAZTE EUSKALTZALEA

TUDELAN TUTERA

“Tuterako gazte bat naiz, Iruñean bizi dena eta Tuterara bueltatuko dena. Tuteran jaio izanak euskaltzaletasuna beste modu batean ulertzea dakar. Izan zitekeen Oiartzunen jaio eta modu berdinean euskaltzale izatea. Baina nire kasuan, Tuteran jaio eta bizi izanak, eta militatzen Tuteran hasi izanak, moldatu du nire euskaltzaleatasuna. Batez ere, Tuteran ez delako existitzen, *Tudela* da existitzen dena. Guk, euskararen inguruko Tuteran bat sortu nahi dugu, beste balio batzuen baitan eta beste modu batean ulertuta. Eta horrek eragiten du”.

“Euskaraz bizitzea momentu oro harresi baten kontra jotzea da”

Euskararen borrokara lotu nahi den belaunaldi berriko kide da Beñat Jusue (Tutera, 1998). Orain aste batzuk Donostian egin zen Euskara Aurrera! manifestazioko deitzaileetako bat izan zen Gazte Euskaltzaleen Sareko partaide ere bada. Pozik mintzo da mobilizazio hartaz, “bazterrak nahastu” eta “euskararen aldeko borroka ulertzeko perspektiba zabaldu” zituelakoan. Perspektiba zabalago horrekin ari da azken urteetan Tuteran martxan jarri diren egitasmo ezberdin batzuen jiran ere, euskara eremu ezberdinetan eragiteko tresnatzat hartuta.

 ANDER PEREZ JOSU SANTESTEBAN

Azkenaldian, ugaritu egin dira euskararen aldeko tresnak Tuteran eta Erriberan.

Tresnak baditugu, baina izugarriko zapalkuntza dugu. Eta ez gaude bakarrik juridikoki zapalduta, baita kulturalki ere: badago euskararen kontrako jarrera oso oldarkor bat, urtez urte sortzen joan dena. Horren aurrean badugu nondik egin: Agerraldia eta Errigora sekulako tresnak dira, Hordago! herri ekimena ere bai, eta euskalgintzak Erriberari begira egiten duen lana ere bai. Baina Tuteran euskalduntzeko tresnarik eraginkorra Tuterako euskaltzaleak dira. Eta ari dira, bakoitza bere esparrutik.

Tresna horietan denetan, antzematen da aldarrikapenaren eremutik alderdi praktikora jotzeko ahalegin bat.

Bai. Gizarte euskalduna sortu nahi dugu, baina euskaratik sortua. Union Tuteran, Agerraldia, Hordago!, gazte mugimenduak... elementu bat dute denek komunean: euskara jartzen dute zentroan, eta haren inguruan

sortzen dute, izan kirolaren eremuan, elikadura burujabetzan, zonifikazioa gainditzeko dinamikan edota gazteak politizatze eta prekaritate gainditzeko borrokan. Baina beti ere ulertuta euskara badela hor funtsezko tresna bat, eta euskaratik egin behar dela.

Eta ba al dago euskara abertzaletasunarekin ez lotzeko joera kontzienterik?

Tuterako abertzaleak ez dira Euskal Herriko beste abertzaleak bezalakoak. Eta ez ditut homogeneizatu nahi, baina uste dut badela hautu oso kontziente bat banderetatik ihes egiteko, eta azpiko lan hori egiteko. Ez dut uste praktika kontra-abertzale bat denik, baina bai abertzaletasunaren irudi hegemonikotik ihes egin nahi duen abertzaletasun berri bat. Eta uste dut hori dela bide bakarra une honetan euskarari irtenbide bat bilatzeko. Agian aldentzen da alde identitariotik, baina hurbiltzen da eraldatzailetasunera. Ez dugu euskara lantzen euskara delako. Haratago doan zentzu bat du.

“Ez dago lekuko bat, eta ez dugu inork eramaterik behar. Gaur egun lekukoek, edo aitzindaritzek, atzera botatzen dute. Jendea da euskararen alde egin behar duena”.

Zer da gaur egun gazte bat euskaltzale izatea?

Gazte euskaltzalearen figura definitu nahian gabiltza. Uste dugu galdu dela, eta berreskuratu edo birformulatu edo sortu behar dela. Izaera bat behar du, balio komun batzuen baitan artikulatzen den izaera bat. Eta kutsatzen dena, ez dena sarean gauden kideon altxor bat.

Nola erakartzen dira belaunaldi berriak euskararen aldeko borrokara?

Gehiengo batek saltoa emateko, hautua orain dena baino errazagoa izan behar da, eta instituzioek ahalbidetu behar dute hori. Politizazio maila bat ere behar da, jendeak uler dezan zergatik behar dugun euskara. Nire kasuan ez da euskara pila bat maite dudalako –eta maite dut–, baizik eta tresna bezala ikusten dudalako, gizarte berri bat eraikitzeko. Eta hizkuntzari dagokion ekosistema guztia ere aldatu behar da: euskaraz kontsumitu, kontraesanak euskaraz izan, jai esparrua, militantzia eta ikasketak euskaraz egin, euskaraz gozatu...

Hor datza saltoa euskaltzale izatetik euskal hiztuna izatera?

Zati batean auzi pertsonala da, baina gurtzat, auzia batez ere kolektiboa izan behar da. Gazte euskaltzale bakoitzak, banaka, euskaraz bizi nahi duela erabaki eta erabilerara salto egitea, noizbait etengo den bidea da. Gaur egun euskaraz bizitzea ezinezkoa da, batez ere indar korrelazioak kontra jotzen duen tokietan, hau da, Euskal Herriko leku gehienetan.

Zuretzat zer da euskaraz bizitzea?

Zerbait ezinezkoa, gutxi batzuk egin dezaketena. Nire perspektibatik, zerbait nekagarria da, beti gazteleraz bizi izan naizelako, eta euskara oso eremu konkretuetan erabili izan dudalako, militantzian edo ikasketetan. Kalean oso gutxi. Nekagarria da euskaraz bizitzeko tresnarik ez dugulako. Baina ez bakarrik kaleko hizkuntzarik ez dugulako, baizik eta eskubiderik ere ez dugulako. Euskaraz bizitzea momentu oro harresi baten kontra jotzea da. Nahi dugu, baina ezin dugu. Utopia da.

Krisian dago euskalgintza?

Euskararen aldeko borroka esparru batzuetan agortu da. Batez ere, euskararen aldeko jarreraren destentsionamentua

egon delako. Horren erantzule bakarra ez da euskalgintza, baina erantzuleeta-ko bat bai. Gure kezka hortik sortzen da: belaunaldi berri bat euskararen aldeko borrokara engantxatzeko metodo berriak behar dira. Zerbait freskoagoa, eta engantxatzeko gaitasuna duena. Eta horrek ez du esan nahi euskalgintzak egindako lan guztia alde batera utzi behar denik, eta zerotik hasi. Uste dut badirela oraindik ere potentzialtasuna duten borroka historiko batzuk. Baina gazteekin konektatzeko formula berriak behar dira. Horien bila gabiltza.

Lekukoa hartzeak aurrekoa ordezkatzeko dakar?

Ez dugu asmorik inor jubilatzeke [barrez]. *Lekukoa hartzeke prest gaude* leloa erabili dugu, baina ez dugu lekukorik nahi. Lekukoa inork izatea ez da ona bere horretan. AEK-k izango du helduak euskalduntzeke borrokaren lekukoa, eta Kontseiluak izango du hizkuntza politika integralak irabazteke lekukoa. Ez dago lekuko bat, eta ez dugu inork eramaterik behar. Gaur egun lekukoek, edo aitzindaritzek, atzera botatzen dute. Jendea da euskararen alde egin behar duena. ●